

Minisamfund på lilleskole:

Fabrikker, strejke og bankrøverier

Der produceres på livet løs på »Stærrens Saft & Marmelade«, en af de fabrikker, der blev oprettet på lilleskolen, da den var et minisamfund.

Stærmose Lilleskole fik etableret et meget realistisk minisamfund, da man i halvanden uge suspenderede den normale undervisning og i stedet oprettede fabrikker, bank, arbejdsformidling, avis og radio med skolens elever som samfundsborgere.

Nogle af minisamfundets virksomheder gik godt, andre knap så godt. Adskillige af borgerne kom ud i arbejdsløshed. På en enkelt fabrik blev der strejke og blokade, og sågar et par bankrøverier blev det til.

Fra minisamfundets start havde skolens lærere etableret nogle virksomheder. Stærtext hed tekstilfabrikken, Stærrens Saft & Marmelade producerede det, som navnet siger, småkagefabrikken hed Mose Fancy Biscuits og A/S Nam-Nam var en konfektfabrik.

Desuden var der en avis, »Trykket«, en lokalradio, »Radio Pulsen«, Sparmose Bank, en Arbejdsformidling og en fagforening, hvis formand gik rundt for at hverve medlemmer.

Eleverne blev ansat på forskellige poster i virksomhederne efter at have reflekteret på stillingsannoncer i en avis, som lærerne producerede ved emnedagenes start. Det var også lærerne, der udvalgte folk til posterne.

Alle var i arbejde ved projektets start.

Hver virksomhed havde en direktør, en værkfører og nogle arbejdere, faglærte og ufaglærte. De fik ikke det samme i løn. Men der var mulighed for at forhandle sig til lønforhøjelser undervejs, eventuelt med fagforeningens hjælp. Blot havde direktørerne fået en lønpulje, de ikke måtte overskride.

Nedlagde arbejdet

Usmidighed i forbindelse med denne pulje udløste strejken i skolens minisamfund. Direktøren på saftfabrikken havde givet syv af sine otte ufaglærte arbejdere lønforhøjelse. Det fik de andre til at kræve den sidste med op, men direktøren henviste til lønpuljen.

Så tilkaldte de ansatte fagforeningsformanden. Han varslede strejke til dagen efter. Det skete efter en skænderi, hvor begge parter beskyldte den anden for ikke at ville forhandle.

Mens arbejdet var nedlagt kom der en og tilbød sig som strejkebryder. Og det medførte blokade af saftfabrikken. Så gav direktøren op, frasagde sig sin stilling, og den nye direktør klarede problemet ved selv at gå ned i løn, så den sidste ufaglærte kunne få sin lønforhøjelse.

lærte kunne få sin lønforhøjelse.

Beskæftigelsesarbejde

På flere af fabrikkerne skete der afskedigelser undervejs, uden at det gav anledning til ballade. Disse afskedigelser var begrundet i, at produktionen kunne klare sig med færre ansatte.

De mennesker, der på denne måde blev ledige, meldte sig til Arbejdsformidlingen. Flere af dem var det ikke muligt at finde jobs til på virksomhederne. Så blev der lavet beskæftigelsesarbejder. Jobtilbuddene kunne bl. a. bestå i at grave køkkenhaven, pudse vinduerne og rense tagrender på skolen. Da emnedagene sluttede, var der seks-syv arbejdsløse borgere i minisamfundet.

En af dem, der blev ramt af mangel på beskæftigelse, var iøvrigt fagforeningsformanden. Han havde på et tidspunkt klarlagt lønforhandlingerne, og så valgte han selv at gå på halv tid.

Banken og Arbejdsformidlingen måtte også indskrænke personalet for at få økonomien til at løbe rundt. De ansatte i banken besluttede iøvrigt at undvære direktøren og i stedet lave kollektiv ledelse.

Emne-
uger på
Stærmose
1985

Pressen

Informationen i minisamfundet tog dels avisen Trykket, og dels lokalradioen sig af. Blandt nyhederne i løbet af de halvanden uge var to bankrøverier. Måske ikke så alvorligt ment, men forbryderne blev i hvert fald hurtigt fanget og idømt ret kortvarige fængselsstraffe.

Både radioens og avisens nyhedsformidling blev en del bedre som dagene gik og medarbejderne fik mere rutine.

Et par nye firmaer blev iøvrigt også forsøgt oprettet i minisamfundet. F. eks. prøvede den forhenværende direktør på tekstilfabrikken at etablere et rengøringselskab. Men det viste der sig ikke behov for. Faktisk gik det fallit samme dag.